

Regelbunden tillsyn i Nytorpsskolan, förskoleklass och grundskola årskurs 1-5

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Surahammars kommun och besökt Nytorpsskolan den 16 september, 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen, bl.a. de bedömningsunderlag som har använts i inspektionen, finns i separata material och på Skolinspektionens webbplats ([www.skolinspektionen.se/Regelbunden tillsyn](http://www.skolinspektionen.se/Regelbunden_tillsyn)).

På de punkter där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 16 mars 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna, vilket sker i samband med skolbesöket.

Underlag

Underlaget för skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och skolan, dels den information som samlats in under besöket. I Nytorpsskolan intervjuades rektorn, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och getts möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Nytorpsskolan

Nytorpsskolan	Antal elever
Förskoleklass	23
Grundskola	101

Källa: Uppgifter från Nytorpsskolan 2008-09-16

Nytorpsskolan omfattar verksamhet för barn och elever i förskoleklass och grundskolans årskurser 1-5. Personalen i skolan är indelad i tre arbetslag. Ett med ansvar för förskoleklass till årskurs 1, ett för årskurs 2-3 samt ett för årskurs 4-5.

Verksamheten leds av en rektor. Till verksamheten hör även förskolor och fritidshem. Kommunens ansvarstagande för dessa verksamheter beskrivs i separata rapporter avseende hela kommunens förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg.

Från och med den 1 januari 2009 genomförs en ny ledningsorganisation inom utbildningsväsendet i Surahammars kommun. Nytorpsskolan och Bäckahammarsskolan bildar då ett gemensamt rektorsområde med en rektor. Förskoleverksamheten förs över till ett eget rektorsområde.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs.

1 Kunskaper

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

Kommentar och bedömning:

De nationella ämnesproven i grundskolans årskurs 5 används bland annat för att lärare ska ges stöd i arbetet med att bedöma om eleverna uppnått kursplanernas mål i svenska, matematik och engelska.

I Nytorpsskolan finns i kvalitetsredovisningen 2008 en redovisning av resultaten från de nationella ämnesproven i årskurs 5. Av klassens 25 elever var det två elever som inte nådde målen i svenska och engelska. I matematik nådde alla elever målen. Nytorpsskolan saknar ett samlat resultat för måluppfyllelsen i årskurs 5 i samtliga ämnen.

Skolinspektionen bedömer att Nytorpsskolan bör vidta ytterligare åtgärder för att förbättra skolans kunskapsresultat.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

- 1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp resultaten i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt läroplanen ska läraren allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling utifrån läroplanens och kursplanernas mål. Läraren ska muntligt och skriftligt redovisa för eleven och hemmen samt informera rektorn. Detta uppdrag omfattar skolans alla ämnen.

På Nytorpsskolan följer lärarna upp elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanernas mål, dock främst i svenska, engelska och matematik. Elever, föräldrar samt rektorn saknar därmed information om hur eleverna utvecklas i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen.

Skolinspektionen bedömer att lärarna på ett mer systematiskt sätt måste följa upp och synliggöra varje elevs kunskapsresultat i alla ämnen i årskurs 5.

- 1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

- 1.2.3 Lärarna upprättar en framåtsyftande individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Vid utvecklingssamtalet ska läraren i en framåtsyftande individuell utvecklingsplan skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

Från och med den 15 juli 2008 har bestämmelsen i 7 kap 2 § grundskoleförordningen om individuell utvecklingsplan bland annat ändrats på så sätt att

en sådan plan inte enbart ska vara framåtsyftande. Den ska innehålla omdömen om elevens kunskapsutveckling i varje ämne. Dessa omdömen får vara betygsliknande men de bör anpassas till elevernas ålder och förutsättningar. Det är rektorn som beslutar om den närmare utformningen. Planen får också innehålla annan information om elevens skolgång om rektorn beslutar detta (se vidare Skolverkets allmänna råd för den individuella utvecklingsplanen).

På Nytorpsskolan har lärarna upprättat individuella utvecklingsplaner för samtliga elever. I de exempel som inspektörerna tagit del av och som är upprättade före den 15 juli 2008 anges i mycket begränsad omfattning vilka insatser som skolan ska göra för att eleven ska utvecklas i riktning mot de nationella målen. Vidare finns få och ottydliga mål som inte alltid utgår från kursplanernas mål.

Skolinspektionen bedömer att de individuella utvecklingsplanerna behöver förbättras så att de tydligare anger vilka målen är och vilka insatser som skolan har för avsikt att göra för att eleven ska ges förutsättningar att nå dessa. Vidare förutsätts att utvecklingsplanerna nu även kommer att innehålla en bedömning av elevens kunskapsutveckling i förhållande till de nationella målen

1.3 Bedömning

Bedömningspunkter

- 1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

- 1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

- 1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

- 1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

- 1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

- 1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att stödja elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

- 1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

6 (12)

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

I skollagen anges att särskilt stöd ska ges till elever som har svårigheter i skolarbetet. Beslut om särskilt stöd ska enligt grundskoleförordningen fattas av rektor. Om det framkommer att en elev behöver särskilda stödåtgärder ska rektorn se till att behovet utreds. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas.

Tillsynen visar att särskilt stöd bara erbjuds elever som riskerar att inte nå målen i svenska, engelska och matematik. I övriga ämnen erbjuds inte detta stöd. Stödåtgärder sätts även in för elever med andra svårigheter i skolarbetet.

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas så att alla elever som är i behov av särskilt stöd får detta tillgodosett.

1.5.3. Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt grundskoleförordningen ska, om det framkommer att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder, rektor tillse att behovet av dessa utreds och att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av åtgärdsprogrammet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och

utvärderas.

Skolinspektionen har tagit del av ett urval av Nytorpsskolans åtgärdsprogram.

Enligt Skolinspektionens bedömning behövs åtgärder vad gäller åtgärdsprogrammen så att det tydligare framgår vad utredningen av elevens behov visat, hur elevens behov ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

2 Normer och värden

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska huvudmannen eller den huvudmannen bestämmer se till att det finns en likabehandlingsplan för varje verksamhet. Se vidare i Skolverkets Allmänna råd för arbetet med att främja likabehandling (SKOLFS 2006:7). Enligt en särskild förordning omfattar skyldigheten också att planen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av elever vid den verksamhet planen gäller.

Nytorpsskolan har en likabehandlingsplan som reviderats under hösten 2008 och som bland annat innehåller en beskrivning av förebyggande arbete för att förhindra kränkande behandling och vilka åtgärder som ska vidtas vid upptäckt av kränkningar. Det finns även angivet vilka åtgärder som ska vidtas om elev utsätts för kränkningar av en vuxen. Nytorpsskolans likabehandlingsplan saknar dock en aktuell kartläggning av de specifika behov som finns inom verksamheten.

Skolinspektionen bedömer att skolan inte har upprättat en likabehandlingsplan som uppfyller författningarnas krav.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Elevens val

Enligt grundskoleförordningen ska eleven under ett fastställt antal timmar under sin grundskoletid erbjudas undervisning som breddar och fördjupar inom ett eller flera av eleven valda ämnen. Urvalet av ämnen ska beslutas av styrelsen för utbildningen.

I Surahammars kommun har Barn- och utbildningsnämnden inte fattat beslut angående urvalet av ämnen. Nytorpsskolan anordnar inget elevens val.

Skolinspektionen bedömer att skolan inte anordnar elevens val i enlighet

med bestämmelserna.

Modersmål

Enligt grundskoleförordningen ska elever erbjudas modersmålsundervisning om en eller båda vårdnadshavarna har ett annat språk än svenska som modersmål och språket utgör ett dagligt umgängesspråk för eleven samt om eleven har grundläggande kunskaper i språket och eleven önskar få sådan undervisning.

I Nytorpsskolan finns elever med ett flertal olika språk som är berättigade till modersmål men som enligt rektorn tackat nej till erbjudande. Det finns även elever som tackat ja men där undervisning inte har kunnat ordnas av olika anledningar.

Skolinspektionen bedömer att organisationen kring anordnandet av modersmålsundervisning bör ses över. Se vidare i kommunbeslutet.

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Kommunen har en skyldighet att för undervisningen använda lärare som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak ska bedriva. Undantag får endast göras om personer med sådan utbildning inte finns att

10 (12)

tillgå.

I Nytorpsskolan bedrivs undervisningen av lärare med högskoleutbildning. Samtliga lärare har dock inte utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. Detta får som konsekvens att elever helt eller delvis får undervisning av lärare som saknar utbildning för undervisning i ämnet.

Skolinspektionen bedömer att andelen behöriga lärare med utbildning för den undervisning de bedriver bör öka. Se vidare i kommunbeslutet.

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn är förtrogen med verksamheten och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Beslut angående stödåtgärder

I skollagen föreskrivs att särskilt stöd skall ges till elever som har svårigheter i skolarbetet. I grundskoleförordningen anges att beslut om särskilt stöd skall fattas av rektorn om det inte gäller placering i särskild undervisningsgrupp eller anpassad av studiegång vilket styrelsen för utbildningen har att besluta om. Vidare har ansvaret för att tidigt upptäcka elever i behov av särskilt stöd tydliggjorts och om det framkommer uppgifter om att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder ska rektorn se till att en utredning inleds.

Nytorpsskolan upprättar åtgärdsprogram för alla elever i behov av särskilt stöd. När det gäller upprättandet av åtgärdsprogram och beslut om särskilda stödinsatser för elever som riskerar att inte nå målen i de olika ämnena är det inte rektor utan lärarna som fattar beslut om detta.

Skolinspektionen bedömer att rektorn måste ta det ytterst ansvaret för att utreda behov av särskilda stödinsatser samt att rektor måste fatta beslut om särskilda stödinsatser för elever som riskerar att inte nå målen i alla ämnen.

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg följs.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt skolans författningar har rektorn ett ansvar för att eleverna når målen för utbildningen. Detta medför en skyldighet att kontinuerligt följa upp och utvärdera elevernas kunskapsresultat så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav. Tillsynen visar att det på övergripande skolnivå saknas uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat och skolan behöver mer systematiskt följa upp och utvärdera i vilken mån de nationella målen har förverkligats och vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Undervisningen bör även utgå från styrdokumentens mål att sträva mot för att därmed ge förutsättningar för eleverna att nå uppsatta mål.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan bör förbättra sitt kvalitetsarbete och vidta åtgärder för att följa upp elevernas kunskapsresultat i förhållande till målen i årskurs 5 samt undervisningens ändamålsenlighet.

12 (12)

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje skola, förskola och fritidshem årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen, utvärderingen och utvecklingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken mån de nationella målen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Arbetet med kvalitetsredovisningen syftar också till att ge information om hur väl verksamheten lyckas med sitt uppdrag. I förordningen ställs krav på elevers och personals medverkan i arbetet med kvalitetsredovisningen. Även elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta. Det ställs också krav på att uppföljning och utvärdering av skolans likabehandlingsplan ska redovisas i kvalitetsredovisningen. Nytorpsskolan har en kvalitetsredovisning som innehåller en del redovisningar av skolans måluppfyllelse samt resultat och förslag till förbättringsåtgärder. Till stor del innehåller den dock beskrivningar av den verksamhet som vanligen pågår i skolan, analys och bedömning av måluppfyllelse saknas. Redovisningen innehåller inte några kunskapsresultat för årskurs 5 utöver resultaten av de nationella ämnesproven i svenska, matematik och engelska. Följaktligen redovisas inte heller någon uppföljning, utvärdering och planering av åtgärder på skolnivå utifrån kunskapsresultaten i årskurs 5 i flera ämnen. Likaså saknas en redovisning av uppföljning och utvärdering av skolans likabehandlingsplan. Eleverna har inte heller varit delaktiga i framtagandet av redovisningen. Vidare finner inspektionen anledning att påminna om en kvalitetsredovisnings dubbla funktioner. Den ska dels vara ett redskap i det fortlöpande kvalitetsarbetet och dels ge information om hur väl verksamheten lyckas med sitt nationella uppdrag. Skolinspektionen bedömer att kvalitetsredovisningen inte uppfyller de krav som förordningen ställer.

2008-12-16 Stockholm

Anki Näckstam

Anna Bergstedt Nordqvist